

The תורה of משיח, the הלולא of רשב"י and the the Tragic Tale of אביה בן אלישע

Parshas Bechukosai – Pirkei Avos (perek 4) – Lag BaOmer 5771 @ CBY

1) תיקוני זוהר – הקדמה (מאמר פתח אליהו, דף יז):

קום רבי שמעון ויתחדשון מלין על ידך דהא רשותא אית לך לגלאה רזין טמירין על ידך מה
דלא אתיהב רשו לגלאה לשום בר נש כען:

2) ויקרא רבה - פרשה יג

אמר רבי אבין בר כהנא אמר הקב"ה "תורה" חדשה "מאתי תצא", חדוש "תורה מאתי תצא"
(ישעי' נא, ד)...

3) ילקוט שמעוני ישעיהו רמז תכט

עתיד הקב"ה להיות יושב בגן עדן ודורש, וכל הצדיקים יושבים לפניו וכל פמליא של מעלה
עומדים על רגליהם, וחמה ומזלות מימינו של הקב"ה ולבנה וכוכבים משמאלו, והקב"ה יושב
ודורש תורה חדשה שעתיד ליתן ע"י משיח...

4) קהלת רבה - פרשה יא

"כי אם שנים הרבה", ישמח בשמחת התורה, "ויזכר את ימי החשך" אלו ימי הרעה, "כי הרבה
יהיו", תורה שאדם למד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח.

5) בראשית רבה - פרשה יז

רבי חנינא בר יצחק אמר ג' נובלות הן, נובלת מיתה שינה, נובלת נבואה חלום, נובלת העולם
הבא שבת, רבי אבין מוסיף עוד תרתין, נובלת אורה של מעלה גלגל חמה, נובלת חכמה של
מעלה תורה.

6) צל"ח על הש"ס, הקדמה קטנה (ר' יחזקאל הלוי לנדא זצ"ל)

ואשא משלי ואומר, התינוק בהתחלתו ללכת לבית הספר המלמד טרם כל ילמוד עמו ויודיעו
תמונת האותיות ויאמר לו דע כי זה שצורתו כך א הוא אל"ף, וזה שצורתו כך ב הוא בית, וכן
כל יתר האותיות, וכאשר ישלים ללמדו כל תמונת האותיות יתחיל ללמדו הנקודות ויאמר לו
זהו קמץ וזהו פתח וזהו סגול, וכן כל יתר הנקודות, וכאשר כבר ידע הנער כל תמונת האותיות
והנקודות יתחיל ללמדו שימוש הנקודות ויאמר אם קמץ הוא תחת אל"ף קורין א ותחת הבית
ב וכן על דרך זה שאר האותיות והנקודות, וכל זה יגיעה גדולה ומעט התועלת בעצם, ואם היה
התינוק אז בעל בינה היה קץ בלימוד הזה והיה נחשב בעיניו כפועל ריק והיה שואל ומה תועלת
בזה אם הוא א או אם הוא א וכדומה, כי אין ביכלתו אז להשיג ולהשכיל התכלית הגדול
המגיע מידיעה זו. אמנם התינוק קלקלתו הוא תקנתו, ולחולשת שכלו אז לומד זה בחשק רב
ונכנס בלבו לזכרון, והוא תכליתו האמיתית.

ואמנם קרה מקרה שהיו אנשים בספינה אנשים חכמים ונבונים, ושם עמהם אשה אחת הרה,
והספינה הרחיקה בים הגדול, ורוח סערה נשא הספינה וביאה למקום אחד אשר לא היה שם
איש ולא ישב אדם שם, ונשברה הספינה, והאנשים ובתוכם האשה הצילו נפשם ויצאו היבשה,
ונשאר שם ימים רבים, ויהי היום והאשה ילדה בן זכר ונתגדל שם, והאנשים לא היה עמהם
לא ספר ולא לוח ולא כתב ולא מכתב, וכאשר נתגדל הבן הנוול שם למד מהאנשים אשר עמו
חכמות וכמה ידיעות, אמנם לא ידע לא מענין הכתב והמכתב ואותיות ונקודות כלל וכלל, כי

לא ראה מהם מאומה, ויהי היום ויבוא אחד מהאנשים אליו ויאמר לו בא ואלמדך דבר, ויאמר הנני למדני, ויתחיל ללמדו אם תראה א תדע שזה אל"ף, ואם תראה תדע שהוא קמץ, וכן כסדר כמו שמלמדים עם התינוק בהתחלתו לילך לבית הספר, אבל זה הנולד בספינה שכבר הוא גדול ובוחר בדבר מה תועלתו, התחיל גוער במלמדו בחרי אף ואומר הלא כל דבריך דברים בטלים ושחוק והיתול, ומה בצע בידיעה הזאת שאין בה לא חכמה ולא תבונה, ואמנם זה המלמד ידע ובטח בו כי בבואו לארץ נושבת וידע ללמוד בספר יכיר הטובה הגדולה הצומח מידיעה זו, התחיל ללמדו בזרוע עד שהעמידו על אופן הכתב והמכתב על נכון, ואמנם עדיין לא הכיר התועלת הבא מזה. ויהי היום וה' פקד את האנשים ההמה ויפקח אלקים את עיניהם ויראו והנה ספינה שטה בים עם מלחים וחובלים, ויבואו כולם בספינה ההיא, וגם הילד אשר נתגדל שם עמהם, ויבואו אל ארץ נושבת, וימצא שם ספרי חכמות וילמוד מתוכם חכמות אשר לא ידע מאז ומקדם, ואז הבין כי מבלעדי לימוד צורת האותיות והנקודות וכל מלאכת הכתיבה והקריאה לא היה יכול ללמוד שום שכל וחכמה ובינה מתוך הספר, והתחיל ליתן תודה להמלמד אשר לחצו בזרוע להטיב עמו באחריתו. זהו המשל.

והוא בעצמו הנמשל בענין דברי אגדה שלמדונו חכמינו בעלי התלמוד והמדרשות, שכולם המה רק משל, ובתוכם צפון אור גדול, ואולם אנחנו להיות ענן החומר מכסה אור השכל, אין ביכלתינו להביט באור ההוא, ואמנם מבלי הקדמת שטחית מאמר ההגדה לא היה ביכלתינו גם לעתיד להבין ולהביט באור הצפון, כי חומר מאמר ההוא הוא הקדמה להצורה, אבל הקדמה רחוקה מאד כריחוק תועלת לימוד התינוק קמץ אל"ף א בתחלתו, וכאשר לעתיד יופשט חומר המאמר מהצורה אז נשכיל ונבין ונתבונן ראשונות מה טוב ומה נעים היה לנו שטחית המאמר ההוא, ומבלי הקדמת חומר המאמר לפי הנגלה מהאגדה לא היה יכולת בידינו בעולם העליון לשמוע דברי אלקים חיים הגנוזים במאמרי האגדות, ואז נדע ליתן תודה לרבותינו אשר למדונו מאמרי האגדות, ונכיר בטובה הגדולה שהטיבו עמנו קדמונינו בדברי האגדה שהכניסו בתלמוד ובמדרשים.

וכיוצא בזה שמעתי בילדותי מכבוד אותו צדיק הרב מוהר"ר נח במהור"ר לוי זצ"ל מבראד, בענין עשר ספירות בלי מה, ושתיים ושלושים נתיבות חכמה, וחמשים שערי בינה, ושלוש בחינות בעשר ספירות ימין ושמאל ואמצע, ובהם שלש בחינות חסד ודין ורחמים. אשר קצר מצע שכלנו מהשתרע לחשוב מחשבות כאלה למעלה אשר אין שם שמות ההמה, לא מספר ולא קצה וגבול ולא שינוי ותמורה, לאמר שם ימין ושמאל או חסד ומשפט, אבל הכל הוא בידינו הקדמה רחוקה כריחוק התועלת לימוד אל"ף ביי"ת עם הילד, אך בידיעתנו קצת ידיעה מדברים הללו, אז נזכה לעתיד באשר יפשט החומר מעל הצורה שלנו נשכיל ונדע להתחכם ולהתבונן להתגדל ולהתגבר ולתת עטרת תפארת לאלקינו, ונצח לא נכשל ולא נכלם, ונתן הוד והדר בהדרת קודש, ונעמוד על יסוד התורה באמת, ואמת מלכנו הוא יעמידנו על האמת, והאמת והשלום אהבו, וישרים דרכי השם וצדיקים ילכו בס אמן.

7) שם אהרן – ר' שלום מקוידנוב זי"ע (עמ' יב, טור ב, ווארשא תר"ע)¹

אמרתי הנה ידוע כי בין כל מדרגה ומדרגה יש בחי' ממוצע כמו בין דומם לצומח האלמוג, ובין צומח לחי אדני השדה, ובין חי למדבר הקוף... והנה תורת אור ישראל וקדושו הבעש"ט זי"ע ודרכו ז"ל הוא הממוצע בין אור התורה שנתגלה לאור תורה שיתגלה בימי משיח צדקנו, והוא הכנה דרבה לאור המשיח...

8) דגל מחנה אפרים – פרשת בשלח

או יאמר בריש גלי, על דרך דאיתא בזוה"ק (ח"ג קכ"ד ב) בספרא דא יפקון מן גלותא ועיין שם שמבואר עוד יותר כשיתגלה הספר הזוהר בדא יפקון מן גלותא, וזהו שמרומז בפסוק "ובני

¹ הובא בספר אוצרותיהם של צדיקים, פורים עמ' רמב-רמג.

ישראל יוצאים" היינו מן הגלות כנ"ל "ביד רמה" ותרגומו "בריש גלי", בריש ראשי תיבות רְבִי שִׁמְעוֹן בֶּר יוֹחָאִי גְלִי כשיתגלה ספרו הקדוש ספר הזוהר אז בדא יפקון מן גלותא והבן. או יאמר על פי מה שאמר הרב הקדוש המפורסם מוהר"ר ליפא מחמעלניק ועל דרך דאיתא באגרת הקודש של אא"ז זללה"ה הנדפס בספר הקדוש של הרב מפולנאי ע"ה ששאל למשיח אימתי אתי מר? והשיב כשיתגלה תורתך ויפוצו מעינותיך חוצה עיין שם, וזה יש לומר שמרומז בפסוק "ובני ישראל יוצאים" מן הגלות בריש גלי, "בריש" ראשי תיבות רְבִי יִשְׂרָאֵל בְּעַל שֵׁם "גלי" היינו כשיתגלה תורתו ויפוצו מעינותיו אז יפקון מן גלותא והבן.

המפרשים הוסיפו שבפסוק זה נרמז גם נשמת האריז"ל: ברי"ש נוטריקון רְבִי יִצְחָק בֶּן שְׁלֵמָה

9) מסכת נדרים דף פא עמוד א

דאמר רב יהודה אמר רב, מאי דכתיב: "מי האיש החכם ויבן את זאת" (ירמיהו ט)? דבר זה נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירשוהו, עד שפירשו הקב"ה בעצמו, דכתיב: "ויאמר ה' על עזבם את תורתי וגו'" (ירמיהו ט), היינו לא שמעו בקולי היינו לא הלכו בה! **אמר רב יהודה אמר רב: שאין מברכין בתורה תחלה.**

10) בן יהוידע – נדרים פא. (ר' יוסף חיים זי"ע)

שלא ברכו בתורה תחלה. נ"ל בס"ד דמצינו תיקנו שלשה ברכות בכל יום לתורה, ופרשתי בס"ד במקום אחר, ברכה ראשונה "אשר קדשנו במצוותיו וצונו על דברי תורה" היא כנגד חלק הסוד... והנה יש אינם מאמינים הסוד, ולכן אלו לא ברכו בתורה תחלה, שהיא ברכה ראשונה אשר היא כנגד חלק הסוד, ולזה אמר "על עזבם את תורתי", תורת י', כי חלק הסוד הוא כנגד י' דשם הוי"ה שהוא סוד חכמה.

11) פסק הגאון ר' יצחק דלטאש (נדפס בתחילת ספר הזוהר)

כשאז"ל שני אלפים תהו שני אלפים תורה שני אלפים ימות המשיח כי הב' אלפים הראשונים לא היו ראויים לתורה ובאותו הזמן היתה התורה גנוזה בבית גנזיו חתומה באוצרותיו כמוסה עמו ולא זכו בה רק יחידי סגולה כאבות והשבטים ואחר נתפרסמה במעמד ששים רבוא בהר סיני. כן סתרי תורה היו עד הנה סתומים לא נודעו כי אם לבני עליה והנם מעטים לפי שלא בא זמנם להתפרסם ועל כן לא היו נביאים כי אם אחד מעיר ושנים ממשפחה. אבל בשני אלפים של ימות המשיח עם היות שבעונותינו עברו מה שעברו, תתפרסם זאת החכמה ותתגלה לכל...

12) שם הגדולים – ערך "חשק שלמה" (ר' חיים יוסף דוד אזולאי זצ"ל)

וראיתי להרמ"ז ז"ל בהגהותיו על הזוהר שכתב על גבי פסק הנז' כדברים האלה זה לשון הרח"ו זלה"ה אמר לי מורי זלה"ה שהחכם שעשה פסק להדפיס הזוהר היה ניצוץ של צדיק וחסיד גדול וקדוש וראוי לכל טוב ולכן עלה קנאה בלבו וכתב אותו פסק כדי להוציא לאור ס' הזוהר עכ"ל.

13) לשם שבו ואחלמה – ספר הכללים (דף טו:)

כך עלה במחשבה לפניו מאז ומקדם, להתגלות בשפעת אור קדשו ולמסור הכחות והמפתחות דסדרי בראשית ורזי עולם רק לדורות האחרונים אשר מבית שני והלאה. כי להם הנה ניתנה החמדה גנוזה הזאת לשלוט בכל מעשה בראשית...

14) רש"י ויקרא פרק כה פסוק א

מה ענין שמיטה אצל הר סיני, והלא כל המצות נאמרו מסיני, אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני, כך שנויה בתורת כהנים.

15) בינת ישראל – פרשת בהר (ר' ישראל שפירא מגראדזיסק זי"ע)

...כי נודע מספה"ק שהטעמים והנקודות משתנים בכל דור ודור כפי בחינת עבודת בני, וזהו שמיטה נאמרה כללותי ופרטותי מסיני, שבהר סיני נמסר תיכף הכלל של המצוה כמו שהוא בעצם ופרטי המצוה שבכל דור ודור, ובהר סיני הי' ענין שמיטה ענין גבוה מאד ואח"כ נשתנו הטעמים והפרטים כפי מדריגת העולם לאחר מתן תורה ואז נוהגת ענין שמיטה בפועל ממש וכן בכל התורה כולה כנ"ל.

16) מסכת עירובין דף נג עמוד א

אמר רבי יוחנן: לבן של ראשונים כפתחו של אולם, ושל אחרונים כפתחו של היכל - ואנו כמלא נקב מחט סידקית.

17) מסכת שבת דף קיב עמוד ב

אמר רבי זירא אמר רבא בר זימונא: אם ראשונים בני מלאכים - אנו בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים - אנו כחמורים, ולא כחמורו של רבי חנינא בן דוסא ושל רבי פנחס בן יאיר, אלא כשאר חמורים.

18) שו"ת הרי"ד סימן סב (ר' ישעיה דטראני זצ"ל)

...שאף במקום שנראה לי שאני אומר יפה על כל אחד מדברי רבותי הראשונים ז"ל חלילה שיזיהני לבי לומר אף חכמתי עמדה לי (קהלת ב, ט) אלא אני דן בעצמי משל הפילוסופים² שמעתי מחכמי הפילוסופים שאלו לגדול שבהם ואמרו לו הלא אנחנו מודים שהראשונים חכמו והשכילו יותר ממנו והלא אנחנו מודים שאנו מדברים עליהם וסותרים דבריהם בהרבה מקומות והאמת אתנו היאך יכון הדבר הזה, השיבם אמר להם מי צופה למרחוק הננס או הענק הוי אומר הענק שעניני עומדות במקום גבוה יותר מן הננס, ואם תרכיב הננס על צוארי הענק מי צופה יותר למרחוק הוי אומר הננס שעניני גבוהות עכשיו יותר מעיני הענק, כך אנחנו ננסים רכובים על צוארי הענקים

19) צדקת הצדיק – אות רלח (ר' צדוק הכהן מלובלין זי"ע)

והיינו כנודע דכל נפש מישראל יש לו כח מיוחד בקדושה וכמספר הדורות שעברו כך הם מספר כוחות הקדושה והדברי תורה שנתגלה בעולם. ולכך בכל דור ודור הקדושה הולכת ומתגלית יותר הגם דהדורות מתקטנים כנודע לפי שכבר נתגלו דברים שנגלו לקודמים כנודע ממשל דננס על גבי ענק. וזהו בדברי תורה מצד הספרים ובודאי גם כל נפשות ישראל שנשתלמו קדושתם כבר גלויה בעולם פירוש בלבבות בני ישראל מה שאין צריך ליגיעה ושלא במתכוין והשתדלות עושה דבר טוב ומחשבה טובה הוא מצד שכבר קדם אותו כח שבקדושה להתגלות בעולם. וכל דבר ופעולה ומחשבה הוא מכח מיוחד ודבר קדושה מיוחדת שיש בזה חלוקות לאלפי אלפים וריבוא רבבות כמספר הנפשות.

20) פרי צדיק – ויחי, סוף אות א'

ושמעתי בשם הרב הקדוש מפרשיסחא זצ"ל שאף שהנפשות מתקטנים בכל דור. מכל מקום הנקודה שבלב נטהר בכל דור ודור יותר.

² משל זה מביא בעל שבלי הלקט בהקדמתו בשם רבינו ומכנהו האלוף המסובל הר"ר ישעיה מטראני.

21) אור לשמים – פרשת פינחס עמ' רעח (ר' מאיר הלוי מאפטא זצ"ל זי"ע)
 ואיתא בזוה"ק (זח"ג ככד): בהדא יפקון מן גלותא, וגם הרב מוהר"ח זצלה"ה כתב שמה שנאמר (חגיגה יג.) אין לך עסק בנסתרות, זה קאי על דורות ראשונים, אבל בדרא בתראה אדרבה נחת רוח לפניו ית"ש לעסוק בסתרי תורה.

22) מדרש פינחס – קונטרס א, אות ל (ר' פינחס מקאריץ זי"ע)
 שמעתי בשמו שבתוכחה, יש שם כל הרפואות והצלחות והטובות, כי מחמת רוב האור, לא היה יכול להתגלות ונתלבש...

23) שער הכוונות - דרושי קידוש ליל שבת דרוש א ענין תפילת שחרית של שבת
 וכן בפ' בחוקותי ראיתיו שעלה ביום השבת ההוא וקרא בפיו ובקול רם הקללות של פרשת בחוקתי כחכמי הקהילות ספרד.

24) מסכת חגיגה דף יד עמוד ב
 תנו רבנן: **ארבעה נכנסו בפרדס**, ואלו הן: בן עזאי, ובן זומא, אחר, ורבי עקיבא. אמר להם רבי עקיבא: כשאתם מגיעין אצל אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים! משום שנאמר "דובר שקרים לא יכון לנגד עיני" (תהלים ק"א). בן עזאי הציץ ומת, עליו הכתוב אומר "יקר בעיני ה' המותה לחסידיו" (תהלים קט"ז). בן זומא הציץ ונפגע, ועליו הכתוב אומר "דבש מצאת אכל דידך פן תשבענו והקאתו" (משלי כ"ה). **אחר קיצץ בנטיעות. רבי עקיבא יצא בשלום.**

25) מסכת חגיגה דף טו עמוד א
 אחר קיצץ בנטיעות, עליו הכתוב אומר "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך" (קהלת ה'). מאי היא? חזא מיטטרו דאתיהבא ליה רשותא למיתב למיכתב זכוותא דישראל, אמר: גמירא דלמעלה לא הוי לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי, **שמא חס ושלום שתי רשויות הן. אפקוהו למיטטרו ומחיוהו שיתין פולסי דנורא.** אמרו ליה: מאי טעמא כי חזיתיה לא קמת מקמיה? איתיהבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר, **יצתה בת קול ואמרה "שובו בנים שובבים" (ירמיהו ג') חוץ מאחר,** אמר: הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא. נפק אחר לתרבות רעה. נפק אשכח זונה, תבעה. אמרה ליה: ולא אלישע בן אבויה את? עקר פוגלא ממישראל בשבת ויהב לה. אמרה: אחר הוא.

26) מסכת אבות פרק ד משנה כ
 אלישע בן אבויה אומר הלומד ילד למה הוא דומה לדיו כתובה על נייר חדש, והלומד זקן למה הוא דומה לדיו כתובה על נייר מחוק.

27) רש"י - ויקרא פרק יט, פסוק לב
 מפני שיבה תקום - יכול זקן אשמאי, תלמוד לומר זקן, **אין זקן אלא שקנה חכמה:**

28) קדושת לוי - לשבועות
 רבותינו ז"ל אמרו³ התורה ניתנה באש שחורה על גבי אש לבנה... והנה גוון לבן כולל כל הגוונים, שמקבל כל הגוונים, וזה מרומז על השם יתברך שכולל הכל, ושחור אינו כן, שאינו כולל כל גוונים רק גוון שחור שיש בו, זה מרומז על בן אדם...

³ עיין ד"ר ג, יב; זוה"ק ח"ג קלב, א

29) זוהר - פרשת בהעלותך (כרך ג, דף קנב).

ר"ש אמר ווי לההוא ב"נ דאמר דהא אורייתא אתא לאחזאה ספורין בעלמא ומלין דהדיוטי...
אלא כל מלין דאורייתא מלין עלאין אינון ורזין עלאין...

30) זוהר - פרשת בהעלותך (כרך ג, דף קמח:)

...וזכאין אינון ישראל דאתיהיב להו אורייתא עלאה אורייתא דקשוט, ומאן דאמר דההוא
ספורה דאורייתא לאחזאה על ההוא ספור בלבד קאתי תיפח רוחיה, דאי הכי לאו איהי
אורייתא עלאה אורייתא דקשוט אלא ודאי אורייתא קדישא עלאה איהי אורייתא דקשוט, תא
חזי מלך ב"ו לאו יקרא דיליה הוא לאשתעי מלה דהדיוטא כ"ש למכתב ליה, ואי סליק בדעתך
דמלכא עלאה קודשא בריך הוא לא הוו ליה מלין קדישין למכתב ולמעבד מנייהו אורייתא?
אלא דאיהו כניש כל מלין דהדיוטין כגון מלין דעשו, מלין דהגר, מלין דלבן ביעקב, מלין
דאתון, מלין דבלעם, מלין דבלק, מלין דזמרי, וכניש להו וכל שאר ספורין דכתיבין ועביד
מנייהו אורייתא...

31) ספר מדרש רות החדש (מדרש הנעלם) – הקדמה מר' אברהם שמחה מאמציסלאו זצ"ל⁴

זאת ועוד אחרת למד דעת את תלמידיו וחכמי הדור, שא"א שחלק הנסתר של התורה היא
מחולק עם חלק הנגלה שלה, כי איך התורה תסתור את עצמה, ואשר נראין באיזה דינים
כחלוקין הו' מחמת שאין מבינים פי' האמתי בתלמוד או בזוהר...

32) ערוך השלחן – אורח חיים סימן כה, סעיף כט

ודע שיש בענייני תפילין וכן בשארי מצוות מה שעושין ע"פ חכמת הקבלה וכתבו הפוסקים כלל
בזה דכשהגמרא והפוסקים מחולקים עם הזוהר הולכין אחרי הגמ' והפוסקים ואם הזוהר
מחמיר יכול מי שירצה להחמיר כהזוהר ובדבר שלא נזכר בגמרא ודאי ראוי לעשות כדברי
הזוהר אמנם אין כופין על זה [מג"א סק"ך בשם רדב"ז ע"ש] אמנם מקובלני שא"א להיות
הזוהר מחולק עם הגמ' א"כ שגם בגמ' יש פלוגתא ובמקום שהדין פסוק בגמ' גם הזוהר
ס"ל כן ואולי יש מקומות שלא פירשו כן בזוהר לא כווננו האמת וצריך לפרש פירוש שישתווה
עם הגמ' ודו"ק.

33) ספר הזכרונות – אות ג (ר' צדוק הכהן מלובלין זי"ע)

והנה מצד השגת היחוד האמיתי אין מקום לזכות וחובה כלל, כיון שהוא משיג שאין עוד
מלבדו כלל, הרי כל פעולות אדם גם כן הם פעולות השם יתברך. ועל זה נאמר "אם צדקת מה
תתן לו או מה מידך יקח" (איוב ל"ה, ז'), רצה לומר שהרי הכל שלו ופעולתו. וזה אמת מצד
היחוד האמיתי, וכמו שאמרו בפרק אין עומדין (ברכות לב). אלמלא שלושה מקראות וכו'
ואשר הרעותי וכדומה. אך מכל מקום גם זה אמת שהרשות נתונה והבחירה ביד האדם, דאילו
צדיק ורשע לא קאמר (נדה טז:), דאם לא כן אין מקום לתורה כלל. ודבר זה יסוד התורה, וכמו
שכתב הרמב"ם בהלכות תשובה (ה', א'). ואמנם איך יתאחד זה עם השגת היחוד האמיתי, הוא
דבר עמוק מאוד להבינו, וכל מה שיגעו חכמי הדורות להסביר ענין הידיעה והבחירה, לא יועיל
למשיגי יחוד האמיתי שאין עוד מלבדו ממש.

ובזוהר חדש בסוף הספר, (דפוס זולצבאך דף קמ"א ע"ב) ובספר ארבע מאות שקל כסף (דף
צ"א סוף ע"ג) בשם זוהר, וספר הקנה, ושאר ספרים קדושים כתבו דהידיעה והבחירה הם
בשתי מקומות, במקום שיש ידיעה אין בחירה ובמקום שיש בחירה אין ידיעה. ואלו הדברים
להשיג על האמת דרך צפייה, איך שניהם אמת ואין זה סותר ליחוד האמיתי, הוא דבר עמוק
מאוד.

⁴ עם הגהות וביאורים הדרת קודש מרבנו אליהו מוילנא, עם הקדמה אודות דרך לימודו והנהגותיו של הגר"א. וע"ע בהקדמה
לוספר קהלת יעקב מר' יעקב מקרלין (בעל משכנות יעקב).

ובזה הוא שטעה אחר לחשוב שתי רשויות הן, "רשות" רצה לומר הנהגה כמו אל תתוודע לרשות (אבות א, י), וחשב שהן שתי הנהגות שונות ונפרדות זו מזו, כי לא השיג דרך יחוד האמיתי גם בזה, וחשב שהנהגת התורה בבחירה הוא למי שאינו משיג יחוד האמיתי כמוהו וכפי מדריגתו, הוא הבחירה. אבל מי שמשיג האמת שאין עוד מלבדו ממש, אין מקום לתורה, וחשב שהתורה לו הרצועה.

וזהו הכוונה למרוד, שהוא במתכוון עשה כל איסורים שבתורה, לא לתאוה, רק במחשבתו שבזה הוא דבוק ביחוד האמיתי שלמעלה מהנהגת התורה מזכות וחובה, הנמשך מצד כבוד מלכותו יתברך המתפשט בתחתונים מצד מה שהם נבראים והוא יתברך שוכן עם דרי מטה, אבל דביקותו רק היה באמיתיות יחודו יתברך וחשב שהגם שכל מעשהו ברע והיפך רצון השם יתברך בתורה הרי מכיר שהכל מאמיתות יחודו, וזהו היה בעיניו שלימות היחוד והתהפכות הרע לטוב לפי דעתו, וזהו הקיצוץ בנטיעות...

34) מסכת מנחות דף כט עמוד ב

אמר רב יהודה אמר רב: בשעה שעלה משה למרום, מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות, אמר לפניו: רבש"ע, מי מעכב על ידך? אמר לו: אדם אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו, שעתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות. אמר לפניו: רבש"ע, הראהו לי, אמר לו: חזור לאחורך. הלך וישב בסוף שמונה שורות, ולא היה יודע מה הן אומרים, תשש כחו; כיון שהגיע לדבר אחד, אמרו לו תלמידיו: רבי, מנין לך? אמר להן: הלכה למשה מסיני, נתיישרה דעתו.

35) רש"י מסכת שבועות דף ב עמוד ב

...וסתם ר"ש הוא ר"ש בן יוחאי.

36) קול הנבואה – החכמה הפנימית עמ' קמז (ר' דוד כהן, הרב הנזיר)

אמנם, רבי שמעון המיוחד בהלכה שדורש טעמא דקרא...וכן לרבי שמעון כל העומד לזרוק כזרוק דמי (פסחים יג, ב"ק עו) שהמחשבה לעתיד, הנסתרת, כאילו הוא בפועל נגלה. הנסתר והנגלה כאחד. וכן בזוהר, בנסתרות, רשב"י כל מילוי באתגליא (זוהר ח"ג סא), הנסתרות כנגלות. נמצא למדים, לרבי שמעון, המחשבה, הנסתרת, מאוחדת במעשה הנגלה. הנסתר והנגלה כאחד.

37) הקדמה לשער ההקדמות (ר' חיים ויטאל זצ"ל)

ועיקר מגמתו בידיעה הזו יהיה לבער הקוצים מן הכרם, כי לכן נקראים העוסקים בחכמה הזאת מחצדי חקלא.

38) זוהר - רעיא מהימנא כרך ג (ויקרא) פרשת בהר דף קיא עמוד ב

כי לי בני ישראל עבדים וגו'...אקרון ישראל לקודשא בריך הוא עבדים דכתיב "עבדי הם", ואקרון בנים דכתיב (דברים יד) "בנים אתם ליי אלהיכם", בזמנא דידע ליה בר נש לקודשא בריך הוא בארח כלל כדין אקרי עבד דעביד פקודא דמארי ולית ליה רשו לחפשא בגניזוי וברזין דביתיה, בזמנא דידע ליה בר נש בארח פרט, כדין אקרי בן רחימא דיליה כבן דחפיש בגניזוי בכל רזין דביתיה. ואע"ג דאקרי בן ברא בוכרא לקודשא בריך הוא כמא דאת אמר (שמות ד) "בני בכורי ישראל", לא יפוק גרמיה מכלל דעבד למפלח לאבוי בכל פולחנין דאינון יקרא דאבוי, והכי אצטריך לכל בר נש למהוי לגבי אבוי בן לחפשא בגניזוי ולמנדע רזין דביתיה ולאשתדלא אבתרייהו, ולמהוי לגבי אבוי עבד...

39) שולחן ערוך - אורח חיים סימן לב, סעיף יז

אם נפלה טפת דיו לתוך האות ואינה ניכרת האות, אין תקנה לגרור הדיו וע"י כך יהיה ניכר האות, דהוי חק תוכות ופסול משום דבעינן וכתב ולא וחקק, וה"ה אם טעה וכתב דל"י"ת במקום ר"י"ש או ב"י"ת במקום כ"ף, אין תקנה למחוק התג לתקן האות, משום דהוי כחק תוכות.

40) שער הכוונות – פסח, דרוש יב

ובבוא יום ל"ג לעומר אז נתגלה...שם אכדט"ם...והנה הוא חילוף שם אלקים...וע"ז אמר הכתוב "בטחו בה' עדי עד"....והוא רחמים ולכן בו תלוי הבטחון

41) תוספות מסכת חגיגה דף טו עמוד א (עיין ירושלמי חגיגה ב:א)

...ואמר לו ר"ע רבך לא כך דרש אלא טוב אחרית דבר שהוא טוב מראשיתו [ובין] הוה המעשה אבויה אבי הוה מגדולי ירושלים וביום שבא למהולי קרא לכל גדולי ירושלים והושיבן בבית אחד ולר"א ולר' יהושע במקום אחר מן דאכלין ושתין שרין מטפחין ומרקדים אמרי עד דאלין עסקין בדידהו נעסוק בדידן ישבו ונתעסקו בדברי תורה ירדה אש מן השמים והקיפה אותן אמר לון אבויה אבא גברין מה באתם לשרוף ביתי אמרו לו ח"ו אלא יושבין היינו וחוזרין דברי תורה מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים והיו הדברים שמחים כנתינתן מסיני לא באש נתנו אמר הואיל וכך כחה של תורה אם יתקיים הבן הזה לתורה אני מפרישו ולפי שלא היתה כונתו לשמים לפיכך לא נתקיימו בו...

42) ייטב לב – פרשת בראשית

כי טוב אחרית דבר מראשיתו <-- ר"ת א-כ-ד-ט-ם

43) ישעיהו פרק כו

(ד) בטחו בה' עדי עד כי ביה ה' צור עולמים :

44) ספר בית אהרן – ל"ג בעומר (ר' אהרן הגדול מקארלין זי"ע)

עוד אמר: כל מי שיש לו אמונה ברשב"י יש לו חיזוק בר' שמעון בר יוחאי כשם שהשי"ת הוא י"י לכל כך רשב"י הוא רשב"י לכל. אפילו לפחותים.

45) זוהר - האדרא זוטא כרך ג (דברים) פרשת האזינו דף רפז עמוד ב

וכך אסדרנא לכו רבי אבא יכתוב ורבי אלעזר ברי ילעי ושאר חבריאי ירחשון בלבייהו

אבא = ר"ת אלישע בן אבויה